

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2019/367,

annettu 9 päivänä marraskuuta 2018,

toimenpiteestä SA.35065 (2016/C) (ex 2016/NN, 2012/FC) jonka Yhdistynyt kuningaskunta on toteuttanut MMD Shipping Services Ltd:n hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla C(2018) 7360)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾ ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Komissio otti 10 päivänä huhtikuuta 2013 vastaan kantelun, jonka mukaan Portsmouthin kaupunginvaltuusto, jäljempänä 'PCC', on myöntänyt sääntöjenvastaista tukea MMD Shipping Services Ltd:lle, jäljempänä 'MMD'. Ennen virallisen kantelun jättämistä kantelija toimitti epävirallisia huomautuksia 8 päivänä kesäkuuta 2012 sekä 29 päivänä marraskuuta 2012 järjestetyssä kokouksessa.
- (2) Komissio toimitti kantelun Yhdistyneelle kuningaskunnalle 8 päivänä toukokuuta 2013. Yhdistynyt kuningaskunta esitti huomautuksensa 1 päivänä heinäkuuta 2013. Komissio lähetti 10 päivänä lokakuuta 2013 pyynnön saada tarkkoja lisätietoja väitetyistä toimenpiteistä. Yhdistynyt kuningaskunta vastasi pyyntöön 25 päivänä marraskuuta 2013 ja 9 päivänä joulukuuta 2013.
- (3) Komissio tapasi kantelijan 10 päivänä huhtikuuta 2014 ja lähetti 16 päivänä huhtikuuta 2014 ei-luottamuksellisen version Yhdistyneen kuningaskunnan toimittamista huomautuksista kantelijalle, jotta tämä voi kommentoida niitä. Kantelija toimitti kommenttinsa 12 päivänä marraskuuta 2014.
- (4) Komissio ilmoitti Yhdistyneelle kuningaskunnalle 19 päivänä syyskuuta 2016 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen toimenpidettä koskeva menettely. Yhdistynyt kuningaskunta toimitti 21 päivänä marraskuuta 2016 päivätyllä kirjeellä huomautuksia menettelyn aloittamista koskevasta komission päätöksestä.
- (5) Komission päätös menettelyn aloittamisesta, jäljempänä 'aloittamispäätös', julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽²⁾. Komissio pyysi asianomaisia osapuolia esittämään toimenpiteitä koskevat huomautuksensa.
- (6) Komissio vastaanotti huomautuksia kahdelta asianomaiselta osapuolelta, jotka olivat kantelija ja nimetön asianomainen osapuoli. Se toimitti ne 21 päivänä tammikuuta 2017 Yhdistyneelle kuningaskunnalle, ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle annettiin mahdollisuus vastata niihin. Yhdistynyt kuningaskunta toimitti huomautuksensa 15 päivänä helmikuuta 2017 päivätyllä kirjeellä.
- (7) Komissio järjesti 26 päivänä huhtikuuta 2017 kokouksen Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa. Tämän kokouksen jälkeen Yhdistynyt kuningaskunta toimitti lisätietoja 12 päivänä tammikuuta 2018 päivätyllä kirjeellä.
- (8) Komissio järjesti 18 päivänä huhtikuuta 2018 Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa puhelinkokouksen, jonka jälkeen Yhdistynyt kuningaskunta toimitti lisätietoja 5 ja 22 päivänä kesäkuuta 2018 päivätyillä kirjeillä.

⁽¹⁾ EUVL C 452, 2.12.2016, s. 4.

⁽²⁾ Ks. alaviite 1.

2. TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

2.1 Vastaanottaja

- (9) MMD on vuodesta 2008 ollut PCC:n kokonaan omistama tytäryhtiö. Se tarjoaa lastinkäsittelypalveluja (pääasiassa hedelmien ja muiden tuoretuotteiden ahtaus, varastointi ja jakelu) asiakkaille Portsmouthiin kansainvälisessä satamassa, jäljempänä 'satama'. PCC omistaa myös sataman ja harjoittaa sen toimintaa. MMD on sataman pääasiallinen lastinkäsittelyoperaattori, ja sillä on pitkäaikainen vuokrasopimus tärkeimmistä lastinkäsittelylaitureista. Muut sataman toiminnot liittyvät ro-ro-alusten ja risteilyalusten palveluihin.
- (10) MMD:n vuotuinen liikevaihto on noin 15 miljoonaa Englannin puntaa, ja se työllistää lähes 200 henkilöä. Ennen kuin PCC hankki MMD:n, MMD oli tuottanut tappiota ainakin tilivuodesta 2002/2003 lähtien. PCC:n hankittua MMD:n vuonna 2008 MMD:n taloudellinen tulos saatiin suureksi osaksi tasapainoon PCC:n myöntämien vuotuisten avustusten ansiosta. Ilman avustuksia MMD olisi kirjannut liiketoiminnan tappioita vuosien 2008 ja 2016 välillä. Tilivuosi 2016/2017 oli ensimmäinen vuosi, jona MMD teki voittoa ilman PCC:n avustuksia (ks. taulukko 1).

2.2 Kantelijan esiin tuomat väitetyt valtiontukitoimenpiteet

- (11) Kantelija toi vuonna 2013 tekemässään kantelussa esiin useita toimenpiteitä, joiden se väitti olevan PCC:n MMD:lle antamaa sääntöjenvastaista ja sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea. Väitetyt tukitoimenpiteet ovat seuraavat:
- Toimenpide 1: PCC:n vuonna 2008 toteuttama MMD:n hankinta, jäljempänä 'toimenpide 1';
 - Toimenpide 2: PCC:n MMD:lle myöntämät vuotuiset avustukset, jäljempänä 'toimenpide 2';
 - Toimenpide 3: PCC:n MMD:lle vuodesta 2010 myöntämä pitkäaikainen laina, jäljempänä 'toimenpide 3';
 - Toimenpide 4: PCC:n toteuttama kahden nosturin hankinta ja niiden pitkäaikainen vuokraus MMD:lle vuosina 2010 ja 2011, jäljempänä 'toimenpide 4';
 - Toimenpide 5: vakuus tilinylitysoikeudelle, jäljempänä 'toimenpide 5'.
- (12) Alkuperäisessä kantelussa väitettiin yleisesti, että PCC ei toiminut markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti hankkimalla tappiota tuottavan yrityksen ja tukemalla sen tappiollista liiketoimintaa huolimatta siitä, että yritys oli tuottanut tappiota jatkuvasti vuodesta 2008. Kantelussa arvioitiin, että PCC:n MMD:lle myöntämän tuen määrä oli marraskuussa 2014 yhteensä 17,3 miljoonaa Englannin puntaa. Ilman PCC:n jatkuvaa tukea MMD ei olisi selviytynyt markkinoilla. Näin ollen PCC:n jatkuva tuki, johon käytettiin julkisia varoja, aiheutti kantelijan mukaan MMD:lle merkittävän taloudellisen edun ja sen avulla MMD pystyi tarjoamaan alennettuja lastinkäsittelymaksuja olemassa oleville ja potentiaalisille asiakkailleen. Tämän tuloksena kilpailu tuotujen tuoretuotteiden käsittelyn ja varastoinnin markkinoilla väitetysti vääristyi.

2.2.1 Toimenpide 1: PCC:n vuonna 2008 toteuttama MMD:n hankinta

- (13) PCC osti MMD:n aiemmalta yksityiseltä omistajalta 2,07 miljoonan Englannin punnan hintaan. Osana alkuperäistä investointia PCC myös rahoitti MMD:tä pääomatukina toteutetuilla 2,34 miljoonan Englannin punnan lisäpääomasijoituksilla ja suunnitteli kattavansa MMD:n tappiot tilivuosina 2008/2009 ja 2009/2010 yhteensä 1,443 miljoonalla Englannin punnalla.
- (14) Kantelijan väitteistä huolimatta komissio katsoi aloittamispäätöksessä, että PCC toimi markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti hankkiessaan MMD:n näillä edellytyksin eikä toimenpide 1 siten aiheuta MMD:lle taloudellista etua eikä ole valtiontukea. Lisäksi sen paremmin kantelija kuin nimetön asianomainen osapuolikaan eivät esittäneet mitään lisäperusteluja tai -näyttöä toimenpiteen 1 suhteen. Tämän perusteella toimenpidettä 1 ei arvioida tässä päätöksessä.

2.2.2 Toimenpide 2: PCC:n MMD:lle myöntämät vuotuiset avustukset

- (15) Vuonna 2008 tapahtuneen hankinnan jälkeen PCC on myöntänyt MMD:lle avustuksia käteissiirtoina, jotka on kirjattu "muiksi liiketoiminnan tuotoiksi" ja jotka siten ovat lisänneet liikevoittoa (ja vähentäneet liiketappiota). Alkuperäinen investointisuunnitelma perustui siihen, että MMD:n tappiot oli tarpeen kattaa vain kahdelta ensimmäiseltä vuodelta enintään 1,443 miljoonan Englannin punnan kokonaissummalla. PCC jatkoi kuitenkin avustusten myöntämistä tilivuoden 2009/2010 jälkeen, ja vuoteen 2016 mennessä myönnettyjen avustusten kokonaismäärä nousi 16,71 miljoonaan Englannin puntaan (ks. jäljempänä taulukko 1). Tilivuonna 2016/2017 ei myönnetty avustuksia, ja MMD tuotti voittoa kyseisenä vuonna.

Taulukko 1

PCC:n MMD:lle myöntämät avustukset ja MMD:n voitot/tappiot tilivuosina 2008/2009–2016/2017

(miljoonaa Englannin puntaa)

	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17
Avustus	2,60	3,30	2,10	1,20	2,16	1,44	2,40	1,51	0
Liikevoitto (avustukset pois luetuna)	- 1,84	- 2,92	- 2,03	- 1,09	- 2,04	- 1,24	- 2,18	- 1,26	+ 0,43
Kokonaisvoitto (avustukset pois luettuna)	0,62	- 2,92	- 2,04	- 1,07	- 2,16	- 1,37	- 2,33	- 1,47	+ 0,21
Vuosikertomuksissa raportoitu kokonaisvoitto (avustukset mukaan luettuna)	+ 3,22	+ 0,38	+ 0,06	+ 0,13	0,00	+ 0,07	+ 0,07	+ 0,04	+ 0,21

- (16) Avustukset myönnettiin käteissiirtoina MMD:n vuotuisten liiketappioiden kattamiseksi. Kantelija katsoo, että MMD ei olisi ollut elinkelpoinen ilman PCC:n jatkuvaa rahoitustukea. Lisäksi se väittää, että PCC ei suorittanut asianmukaista analyysia siitä, oliko lisäavustusten myöntäminen MMD:lle taloudellisesti perusteltua.

2.2.3 Toimenpide 3: PCC:n MMD:lle vuodesta 2010 myöntämä pitkäaikainen laina

- (17) PCC päätti vuonna 2010 myöntää MMD:lle 6,944 miljoonan Englannin punnan pitkäaikaisen lainan (takaisinmaksuaika jopa 20 vuotta). Lainan korko on 4,81 prosenttia, mikä vastaa PCC:n lainanoton kustannuksia, ja tähän lisätään 0,25 prosentin hallinnointimaksu. Lainan tarkoituksena on tukea MMD:n pääomamenoja. Lainan yleiset ehdot on vahvistettu PCC:n ja MMD:n välisessä kaupallisessa lainasopimuksessa, ja jokainen lainan nosto edellyttää lisäasiakirjoja (tiedot pääomamenoista, jotka lainalla on tarkoitus kattaa, MMD:n ja PCC:n taloudellinen arviointi kustakin nostosta, asianmukaiset vakuusasiakirjat). Vuosina 2010–2017 MMD on nostanut tästä lainasta yhteensä 5,7 miljoonaa Englannin puntaa.
- (18) Kantelija väittää, että PCC:n myöntämällä lainalla MMD:lle annettiin pitkäaikaista rahoitusta ehdoin, joita se ei olisi saanut tavanomaisilta kaupallisilta luotonantajilta. Se väittää myös, että PCC:n ja MMD:n välistä lainasopimusta ei ole allekirjoitettu ja lisäksi siitä puuttuu määräyksiä, joita jokainen kaupallinen luotonantaja rutiinomaisesti vaatisi (kuten rahoituksellisia sopimusvakuuksia tai erityisiä eräntymistilanteita). Lisäksi kantelija väittää, että PCC:n rahoituksen avulla MMD pystyy investoimaan uuteen infrastruktuuriomaisuuteen ja saa siten kilpailuedun. Tästä syystä kantelija katsoo, että pitkäaikainen laina ei vastaa markkinataloustoimimijaehtoja ja, koska kaikki muutkin perusteet täyttyvät, se on sääntöjenvastaista valtiontukea.

2.2.4 Toimenpide 4: PCC:n toteuttama kahden nosturin hankinta ja niiden pitkäaikainen vuokraus MMD:lle vuosina 2010 ja 2011

- (19) MMD:n toiminnan tukemiseksi PCC päätti vuosina 2010 ja 2011 hankkia kaksi siirrettävää satamanosturia, joista kustakin se maksoi noin 2,1 miljoonaa Englannin puntaa, ja vuokrata ne MMD:lle seitsemän vuotta voimassa olevalla käyttövuokrasopimuksella. Kunkin nosturin 16 000 Englannin punnan kuukausivuokra (yli 190 000 Englannin puntaa vuodessa) on laskettu siten, että PCC:n investointi saadaan takaisin nosturien 15-vuotisen odotettavissa olevan käyttöiän aikana ja vuokra kattaa myös PCC:n omat pääomakustannukset (tämä johtaa yhteensä 4,46 prosentin ja 4,62 prosentin efektiivisiin korkoihin).
- (20) Vaikka kantelija ei esitä mitään erityisiä perusteluja tästä nimenomaisesta toimenpiteestä, nosturien hankinta ja vuokraus kuuluvat kantelussa mainittuihin erilaisiin rahoitustoimiin, joilla PCC tukee MMD:n investointeja uusiin laitteisiin tavalla, joka ei kantelijan mukaan ole markkinaehtojen mukainen.

2.2.5 Toimenpide 5: Vakuus tilinylitysoikeudelle

- (21) Hankinnan jälkeen MMD sisällytettiin osaksi PCC:n pankkisuhteita Lloyds TSB -pankin kanssa. Vastineeksi Lloyds TSB vaati lisävakuutena 1 miljoonan Englannin punnan käteistalletuksen. Tätä vakuustalletusta korotettiin toukokuussa 2009 1,2 miljoonaan Englannin puntaan ja keväällä 2010 sitä laskettiin 0,55 miljoonaan Englannin puntaan. Lloyds TSB -pankkiin tallennettua vakuustalletusta täydennettiin vuonna 2011 PCC:n pankille antamalla takauksella MMD:n käytettävissä olevalle 1 miljoonan Englannin punnan kuukausittaiselle tilinylitysoikeudelle.

- (22) Lloyds TSB -pankki vaati talletusta ja myöhemmin myös takausta MMD:n tavanomaisten liiketoimien kattamiseksi ja vakuudeksi maksuille, jotka pankki suorittaa MMD:n puolesta (esimerkiksi samana päivänä suoritettavat CHAPS-järjestelmän maksut, BACS-suoraveloituskäytöt, tullimaksujärjestelmä ja yrityskorttimaksut). Lloyds TSB -pankki voi periä saatavansa talletuksesta tai takauksesta, mikäli MMD ei myöhemmin maksa näitä pankin suorittamia maksuja.
- (23) Kantelussa vakuus tilitylitysoikeudelle sisältyy toimenpiteisiin, jotka ovat PCC:n MMD:lle antamaa jatkuvaa taloudellista tukea ja aiheuttavat siten MMD:lle väitetyin perusteettoman taloudellisen edun.

2.3 Menettelyn aloittamisen syyt

2.3.1 Toimenpide 2: PCC:n MMD:lle myöntämät vuotuiset avustukset

- (24) Komissio epäili aloittamispäätöksessään, että vuotuisilla avustuksilla MMD:lle annettava jatkuva tuki ei ehkä ole markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaista. PCC:n avustuksina myöntämä tuki ylitti selvästi alustavassa investointisuunnitelmassa kaavailun keston ja määrän (16,71 miljoonaa Englannin puntaa kahdeksan vuoden aikana, kun alkuperäinen suunnitelma oli 1,44 miljoonaa Englannin puntaa kahden vuoden aikana), ja tästä syystä epäiltiin, että nämä käteisavustukset voitaisiin katsoa lyhytaikaiseksi ja väliaikaiseksi tueksi yrityksen rakenneuudistukselle.
- (25) Lisäksi jo ensimmäisenä vuonna 2008/2009 oli ilmeistä, että alkuperäiset taloudelliset ennusteet eivät toteutu. Vaikka oli olemassa näyttöä MMD:n hankintaa koskevasta asianmukaisesta taloudellisesta analyysistä, asiakirja-aineistossa oli vain vähän jos lainkaan näyttöä siitä, että kutakin lisäavustuksen myöntämistä oli analysoitu asianmukaisesti sen taloudellisen järjestyksen kannalta.
- (26) Perustelua, jonka mukaan avustukset ovat lähes tasapainossa MMD:stä PCC:lle kulkevien tulovirtojen kanssa, jotka menetettäisiin, jos MMD lopettaisi toimintansa, pidettiin ontuvana, koska ei ollut olemassa näyttöä siitä, että MMD:n käyttämät sataman omaisuuskerätykset (kuten laiturit ja varastot) jäisivät käyttämättömiksi, jos MMD likvidoitaisiin, tai että tämä johtaisi näiden PCC:lle maksettujen vuokrien ja tonnimaksujen täydelliseen menettämiseen.
- (27) Ei myöskään ollut näyttöä siitä, että PCC olisi verrannut jatkuvaa tukeaan vaihtoehtoisin skenaarioihin (kuten MMD:n asettamiseen selvitystilaan) osoittaakseen, että se oli todella taloudellisesti edullisin vaihtoehto koko kyseisen ajanjakson ajan.

2.3.2 Toimenpide 3: PCC:n MMD:lle vuodesta 2010 myöntämä pitkäaikainen laina

- (28) Koska MMD ei useiden vuosien ajan pystynyt toimimaan kannattavasti ilman PCC:n avustuksia, komissio ilmaisi aloittamispäätöksessään epäilyksensä siitä, vastasivatko lainan ehdot MMD:n maksukyvyttömyysriskiä. Vaikuttanut epätodennäköiseltä, että edes emoyhtiön asemassa oleva yksityinen velkoja olisi myöntänyt tällaisen lainan puuttumatta asianmukaisesti tytäryhtiönsä taloudellisiin vaikeuksiin.
- (29) Lainan markkinaehtoisuutta koskevia epäilyksiä vahvisti myös komission vuonna 2008 antama viitekorkotiedonanto, jonka mukaan vaikeuksissa olevan yrityksen (ja ilman PCC:n jatkuvaa tukea MMD olisi lähes varmasti ollut vaikeuksissa oleva yritys) markkinakorko olisi ollut 5,48 prosenttia vuonna 2011 ja 5,46–5,74 prosenttia vuonna 2012 siinäkin tapauksessa, että vakuustaso olisi ollut korkea (mistä ei ollut näyttöä). Ilman vakuutta korko olisi ollut yli 11 prosenttia.
- (30) Yhdistyneen kuningaskunnan toimittama kaupallista lainaa koskeva sopimus oli lisäksi suhteellisen yleisluontoinen eikä se sisältänyt eräitä tavallisesti vaadittavia vakiomääräyksiä (kuten rahoituksellisia sopimusvakuuksia tai erityisiä eräntymistilanteita)

2.3.3 Toimenpide 4: PCC:n toteuttama kahden nosturin hankinta ja niiden pitkäaikainen vuokraus MMD:lle vuosina 2010 ja 2011

- (31) Koska tämä toimenpide on vaikutuksiltaan hyvin samanlainen kuin edellä analysoitu pitkäaikainen laina (MMD:n pääomamenojen rahoitus PCC:n lainanotokustannusten perusteella), siitä aloittamispäätöksessään ilmaistut epäilykset olivat samankaltaiset kuin pitkäaikaiseen lainaan liittyvät epäilykset.

2.3.4 Toimenpide 5: Vakuus tilitylitysoikeudelle

- (32) Aloittamispäätöksen mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan toimittamissa asiakirjoissa, joissa analysoitiin MMD:n hankintaa, ei näytetty otettavan huomioon PCC:n suurempaa käteistalletusta. Vaikka hyväksyttäisiin väite siitä, että tällaista tallennusta suunniteltiin epäsuorasti, ei kuitenkaan ollut mitään näyttöä, joka olisi osoittanut PCC:n analysoineen jatkuvaa riskiään tämän jälkeen. MMD:n jatkuvista tappioista huolimatta PCC vain jatkoi MMD:n käyttöpääomalinan takaamista.

- (33) Tästä syystä komissio epäili aloittamispäätöksessä, voisiko MMD saada tällaisia lainoja ilman PCC:n tukea, ja samalla vaikutti epätodennäköiseltä, että yksityinen emoyhtiö olisi samassa tilanteessa jatkanut tällaisen taloudellisen tuen antamista puuttumatta asianmukaisella tavalla tytäryhtiönsä taloudellisiin vaikeuksiin.

3. ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET

3.1 Kantelijan huomautukset

- (34) Kantelija ilmoitti huomautuksissaan kannattavansa aloittamispäätöstä, mutta esitti varauksen toimenpidettä 1 koskevasta päätelmästä esittämättä kuitenkaan mitään tätä toimenpidettä koskevia lisäperusteluja tai -näyttöä. Toimenpiteiden 2–5 osalta kantelija viittasi aikaisempiin huomautuksiinsa ja toisti näkemyksensä, jonka mukaan ei ole perusteita, joiden nojalla PCC olisi voinut kohtuudella katsoa saavansa taloudellisesta tuestaan joskus riittävän kaupallisen tuoton, mutta kantelija ei huomautuksissaan esittänyt mitään tätä koskevaa täydentävää näyttöä tai perusteluja. Näin ollen kantelija vaati komissiota julistamaan toimenpiteet 2–5 sisämarkkinoille soveltumattomaksi valtiontueksi, joka on perittävä takaisin.

3.2 Nimettömän asianomaisen osapuolen esittämät huomautukset

- (35) Nimetön asianomainen osapuoli tuki aloittamispäätöksessä tehtyä alustavaa analyysia ja katsoi, että toimenpiteet 2–5 olivat selvästi MMD:lle myönnettyä valtiontukea, jolla PCC antoi jatkuvaa taloudellista tukea pysyvästi tehottomalle ja kannattamattomalle yritykselle. Se väitti, että ilman jatkuvaa tukea MMD olisi jo kauan sitten joutunut maksukyvyttömyystilaan ja lopettanut liiketoimintansa. Nimetön asianomainen osapuoli ei esittänyt mitään huomautuksia toimenpiteestä 1.
- (36) Nimetön asianomainen osapuoli katsoi, ettei PCC toiminut järkevän kaupallisen sijoittajan tavoin, koska se jatkoi MMD:n rahoittamista varmistamatta minkäänlaista mielekästä tai menestyksellistä MMD:n rakenneuudistusta sen ongelmiin puuttumiseksi. Se väitti, että mikään järkevä sijoittaja ei olisi ostanut tappiollista yritystä ja jatkanut sen tappiollisen toiminnan rahoittamista monien vuosien ajan toteuttamatta mitään uudistuksia tilanteen korjaamiseksi.
- (37) Avustusten (toimenpide 2) suhteen nimetön asianomainen osapuoli oli samaa mieltä aloittamispäätöksen kanssa ja korosti, että PCC vain maksoi MMD:n liiketappiot kunakin vuonna ilman mitään asianmukaista arviointia. Myös toimenpiteistä 3 ja 4 nimetön asianomainen osapuoli oli samaa mieltä aloittamispäätöksen kanssa ja väitti, että ilman PCC:n tukea MMD ei olisi voinut saada rahoitusta vastaavin ehdoin. Lisäksi se oli samaa mieltä siitä, että myös toimenpide 5 aiheutti MMD:lle perusteettoman edun, jota se ei olisi saanut järkevästi toimivalta markkinataloussijoittajalta.
- (38) Tämän jälkeen nimetön asianomainen osapuoli vahvisti aloittamispäätöksessä esitetyn alustavan arvioinnin, jonka mukaan nämä tukitoimenpiteet eivät täyttäneet edes sisämarkkinoille soveltuvan pelastus- tai rakenneuudistustuen perusedellytyksiä.
- (39) Nimetön asianomainen osapuoli korosti lisäksi, että näillä tuilla oli merkittävä vaikutus kilpailuun, sillä tuoretuotteita käsittelevä sektori muodostaa erittäin kilpaillut markkinat, joilla katteet ovat pieniä ja legitiimit tukia saamattomat toimijat erityisen haavoittuvia sääntöjenvastaisella valtiontuella tuetulle toimijalle. Se väittää myös, että MMD:n kerrottiin tarjoavan markkinahintoja alhaisempia käsittelyhintoja (ja väitteiden mukaan myös ilmaista varastointia) asiakkaiden houkuttelemiseksi ja säilyttämiseksi. Näin ollen tuki ei haitannut vain tiettyjä kilpailijoita, vaan markkinoiden toimintaa kokonaisuutena.
- (40) Tästä syystä nimetön asianomainen osapuoli pyysi komissio vaatimaan MMD:lle myönnetyn sääntöjenvastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisin perimistä.

4. YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN HUOMAUTUKSET

4.1 Yhdistyneen kuningaskunnan huomautukset aloittamispäätöksestä

- (41) Yhdistynyt kuningaskunta kiisti aloittamispäätöksestä toimittamissa huomautuksissaan alustavat päätelmät, joiden mukaan toimenpiteet 2–5 voisivat olla valtiontukea, ja esitti lisäperusteluja väitteelleen siitä, että kaikki toimenpiteet olivat markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisia. Se esitti myös useita täydentäviä etukäteisto-disteita väitteensä tueksi.
- (42) Yhdistynyt kuningaskunta väitti etenkin, että PCC:n päätös tukea MMD:tä vuoden 2008 jälkeisinä vuosina joko avustuksilla tai muilla keinoin oli kaupallisesti perusteltu ja perustui mahdollisten hyötyjen ja riskien perusteltuun

arviointiin. Tässä otettiin huomioon muun muassa ne lukuisat toisiinsa liittyvät säästöt ja yhteisvaikutukset, joita syntyy sellaisen kokonaan omistetun toimipaikan kaupallisen toiminnan ylläpitämisestä, jonka toiminnot on lainsäädännöllä ja poliittisilla toimilla rajattu satamiin liittyvään toimintaan. Yhdistynyt kuningaskunta katsoi, että MMD:lle myönnetyn jatkuvan tuen taloudellista järkevyyttä verrattiin jatkuvasti kaikkiin tässä rajoitetussa toimipaikassa mahdollisiin kohtuullisiin vaihtoehtoihin.

- (43) Yhdistynyt kuningaskunta katsoi, että PCC oli valvonut tiukasti yritykseen tekemänsä investointia ja että komission väite siitä, että PCC olisi "sokeasti" noudattanut MMD:n perusteettoman optimistisia ennusteita, ei siten pidä paikkaansa. PCC nimitti ylimmän rahoitustoimihenkilönsä MMD:n johtajaksi valvomaan yrityksen taloudellista tulosta, antamaan tarvittavaa rahoitusasiantuntemusta sekä varmistamaan, että PCC:n lakisääteiset varainhoitovelvollisuudet suoritetaan asianmukaisesti. Kuten Yhdistyneen kuningaskunnan huomautuksiin liitetyt sisäiset asiakirjat osoittavat, PCC:n jäsenet harkitsivat säännöllisesti, olivatko yrityksen hankinnan perusteet vuonna 2008 muodostaneet tekijät edelleen päteviä ja oikeuttivat tuen jatkamisen. Lisäksi PCC toimi lisätäkseen omistamansa maan arvoa ja sille kertyvää kestäväää tuottoa, kuten mikä tahansa markkinataloustoimija, jolla on intressejä kokonaan omistamassaan toimipaikassa, jonka vaihtoehtoiset käyttömahdollisuudet ovat rajalliset, sekä lukuisissa siihen liittyvissä toimitusketjun säästöissä.
- (44) Kuten kaikki satamiin liittyvä liiketoiminta, MMD:n pääliiketoiminta eli hedelmien käsittely perustuu suuriin kertaeriin ja on lyhyellä aikavälillä haavoittuvaa yksittäisten asiakkaiden menettämiselle/hankkimiselle. Muutamana ensimmäisenä vuonna vuoden 2008 jälkeen liiketoiminta kärsi ennakoimattomista ongelmista. MMD:n taloudellinen tulos on kuitenkin parantunut huomattavasti – joskin hitaammin kuin alun perin kaavailtiin – sen saatua joitakin uusia asiakkaita sekä aktiivisen rakenneuudistusohjelman avulla (joka esitettiin vuonna 2008 MMD:n hankinnan liiketaloudellisissa perusteissa ja päivitettiin osana MMD:n tulevaisuuteen suuntautuvia liiketoimintasuunnitelmia), jolla on vähennetty kustannuksia ja tehostettu liiketoimintaa, mikä on parantanut sen kilpailukykyä.
- (45) Yhdistynyt kuningaskunta korosti myös, että PCC omistaa vilkkaan lauttasataman MMD:n toimipaikan vieressä ja harjoittaa sen toimintaa. PCC voi hyödyntää näiden kahden yrityksen välistä synergiaa lauttasataman hyväksi ja myös tekee näin. Se voi esimerkiksi tarjota kaupallisille lauttaliikenteen harjoittajille MMD:n ahtauspalveluja kaupallisten lastien käsittelemiseksi. Tämä on osaltaan tuonut uutta liiketoimintaa lauttasatamaan.
- (46) Lisäksi PCC saa MMD:lta tuloja vuokrana, tonnimaksumina, luotsimaksuina ja muina tuloina. Vaikka tämä sinänsä ei välttämättä ole peruste tukea yritystä jatkuvasti pitkällä aikavälillä, Yhdistynyt kuningaskunta katsoi, että PCC:n on asianmukaista ottaa nämä tulovirrat huomioon sen arvioidessa tuen myöntämisen jatkamisen yleistä kaupallista järkevyyttä.
- (47) Yhdistynyt kuningaskunta korostaa myös, että mahdollisia vaihtoehtoja MMD:n toiminnan jatkamiselle PCC:n tuella harkittiin useaan otteeseen ja niiden taloudellisia ansioita verrattiin vallitsevaan tilanteeseen.
- (48) Vuodesta 2008 lähtien PCC ensinnäkin harkitsi MMD:n liiketoiminnan monipuolistamista vaihtoehtoihin lasteihin, mutta erilaisista logistisista syistä ei ole olemassa vaihtoehtoisia toimintoja, jotka todennäköisesti parantaisivat MMD:n taloudellista tulosta ⁽³⁾.
- (49) Toiseksi, PCC harkitsi yrityksen likvidointia ja maa-alan takaisin ostamista vaihtoehtoiseen käyttöön (esimerkiksi investoinnin jatkamisen perusteista vuonna 2013 käydyissä keskusteluissa – ks. johdanto-osan 57 kappale), mutta monet tekijät puhuivat tätä vaihtoehtoa vastaan:
- Kyseinen 7,7 hehtaarin suuruinen alue on suhteellisen pieni, ja sen sijainti (lauttasataman ja kuninkaallisen laivaston telakan välissä) tekee siitä soveltumattoman moniin muihin käyttötarkoituksiin.
 - Alue sijaitsee marskimaalla, joka on pahasti saastunutta. Tästä syystä on erittäin epätodennäköistä, että maata voitaisiin käyttää vaihtoehtoiseen kaupalliseen tai asuinrakentamiseen.
 - Maa-alue on varattu maankäytön suunnittelussa satamakäyttöön, ja on epätodennäköistä, että paikallinen kaavoitusviranomais näkisi perusteita myöntää kaavoitusluvan vaihtoehtoisia käyttäjiä varten.
 - PCC:n täytyisi saada lakisääteinen hyväksyntä sataman sulkemiselle ja maan käytölle vaihtoehtoihin kaupallisiin tarkoituksiin, mutta tällaisen hyväksynnän saaminen olisi äärimmäisen vaikeaa – ja PCC:n olisi sitouduttava sen kannattavuuteen ja kaupallisuuteen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.
 - Alue, jolla MMD toimii, sijaitsee rajallisella satamatoimintaan käytettävissä olevalla maa-alalla. Tämän vuoksi sen strateginen merkitys PCC:lle on niin suuri (kun otetaan huomioon mahdollinen tarve laajentaa tai mukauttaa satamaa tulevaisuudessa), että PCC:llä on selvä markkinaperuste säilyttää kaupallinen satamatoiminta alueella.

⁽³⁾ Ks. esimerkiksi sisäiset raportit touko-kesäkuussa 2013 tehtyä, MMD:hen investoinnin jatkamisen perusteita koskevaa arviointia varten.

- (50) Näiden rajoitteiden vuoksi Yhdistynyt kuningaskunta katsoi, että PCC:llä on motiivi pyrkiä saamaan paras saatavissa oleva tuotto kiinteästä omaisuudesta investoimalla MMD:hen pitkäaikaisena ja kannattavana vuokralaisena.
- (51) Väitteidensä tueksi Yhdistynyt kuningaskunta toimitti myös jäljennöksiä PCC:n laatimasta taloudellisesta mallista, jolla se arvioi investointiaan MMD:hen ja analysoi käytettävissä olevia eri vaihtoehtoja ja laski niiden taloudelliset vaikutukset. Tätä mallia päivitettiin säännöllisesti muun muassa MMD:n tulosten, markkinaolosuhteiden muutosten ja tulevaisuudennäkymien huomioon ottamiseksi ja näin ollen avustuksilla ja muulla rahoituksella tapahtuvan MMD:n tukemisen jatkamisen taloudellinen järkevyytensä suhteessa muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin tarkastettiin säännöllisesti. Yhdistynyt kuningaskunta selitti, ettei sillä ole kaikkia aikaisempia tämän mallin versioita yksittäisiltä vuosilta, koska malli muodostui yhdestä Excel-tiedostosta, jota päivitettiin jatkuvasti, eikä aiempia tuloksia arkistoitu. Se vahvisti kuitenkin, että mallia käytettiin johdonmukaisesti perusteena päätettäessä, oliko taloudellisesti järkevää jatkaa MMD:n tukemista vai valittaisiinko jokin muu vaihtoehto. Se toimitti kaksi tiedostoista löytynyttä mallin työversiota touko-kesäkuulta 2013.
- (52) Kaikki nämä seikat huomioon ottaen PCC katsoi, että keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä on kaupallisesti edullisempaa jatkaa yrityksen tukemista ja toteuttaa erilaisia rakenneuudistustoimenpiteitä MMD:n kannattavuuden palauttamiseksi. Yhdistynyt kuningaskunta korosti, että on olemassa vahvat kaupalliset perusteet tukea yritystä. MMD:n sijainti soveltuu hyvin eteläisiltä tuottajilta tulevien tuoretuotelastien käsittelyyn, ja se on yksi harvoista satamista, joilla on tarvittava asiantuntemus ja valmiudet käsitellä kylmäkuljetusalusten kuljettamia jäädytettyjä tuoretuotelasteja. Se on sopeutunut menestyksellisesti uusiin alustyypppeihin, mikä on tuonut sille joitakin merkittäviä uusia asiakkaita. Sen tekemät investoinnit tuoreiden hedelmien ja vihannesten erikoistuneeseen käsittelyyn (kylmävarastointi, nosturit ja kuljetukset) varmistavat sen, että se pysyy kilpailukykyisenä hedelmäntuottajien johtavana saapumispaikkana.
- (53) Yhdistynyt kuningaskunta korosti myös, että MMD:n myönteinen taloudellinen tulos tilivuonna 2016/2017 osoittaa yrityksen taloudellisen suorituskyvyn parantuneen huomattavasti ja vahvistaa Yhdistyneen kuningaskunnan aiemmat oletukset, joiden mukaan MMD:stä voi tulla kannattava yritys myös ilman jatkuvia avustuksia.
- (54) Lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta huomautti, että testi, jota komissio vaatii soveltamaan arvioitaessa, olivatko toimenpiteet 2–5 markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisia, muodostuu siitä, olisiko yksityisellä osakkeenomistajalla ollut PCC:n asemassa motiivi jatkaa yrityksen tukemista näissä olosuhteissa. Tämä edellyttää ennakkoeikä jälkiarviointia PCC:n käytettävissä kyseisenä ajankohtana olleiden tietojen perusteella. PCC katsoo, että kaikkia sen tukitoimenpiteitä harkittiin ja punnittiin asianmukaisesti todennäköisten hyötyjen ja riskien suhteen. Hankittuaan MMD:n PCC ei ole koskaan sisällyttänyt MMD:stä tekemiinsä taloudellisiin arviointeihin muita kuin taloudellisia näkökohtia (kuten paikallista työllisyyttä, ympäristöriskejä tai aluepolitiikkaa). Se on aina toiminut niin kuin yksityinen osakkeenomistaja olisi toiminut vastaavissa olosuhteissa.
- (55) Komission kanssa 26 päivänä huhtikuuta 2017 järjestetyn kokouksen jälkeen Yhdistynyt kuningaskunta toimitti lisätietoja MMD:n liiketoiminnan kehityksestä koko kyseisenä ajanjaksona ja ilmoitti, mitä PCC tiesi kunkin tukitoimenpiteen myöntämisen ajankohtana. Kunakin vuonna otettiin huomioon MMD:n taloudelliseen suorituskykyyn vaikuttaneet tärkeimmät tapahtumat, ja näin pyrittiin osoittamaan, ettei PCC noudattanut ”sokeasti” MMD:n johdon esittämiä perustelemattomia ylioptimistisia ennusteita. Yhdistynyt kuningaskunta katsoo päinvastoin todisteiden osoittavan selvästi, että kun ongelmia ilmeni, MMD:n johto puuttui niihin päättäväisesti ja kaupalliselta pohjalta kehittäessään liiketoimintaa kannattavaksi tulevaisuudessa, ja PCC valvoi keskeisten päätösten tekoa täysin asianmukaisesti.
- (56) Yhdistyneen kuningaskunnan huomautuksia täydennettiin samalta ajalta peräisin olevalla lisänäytöllä näistä MMD:n ja PCC:n taloudellisista ja kaupallisista ennakoarvioinneista. Yhdistynyt kuningaskunta selitti lisäksi, että monet PCC:lle MMD:stä toimitetuista sisäisistä katsauksista annettiin suullisesti eikä kirjallisesti eikä niitä siten voida todistaa kirjallisin todistein. Tästä huolimatta Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että toimitetut asiakirjat antavat riittävän näytön siitä, että PCC on MMD:n vuonna 2008 toteutetun hankinnan jälkeen tehnyt järjeviä kaupallisesti perusteltuja päätöksiä MMD:n suhteen.
- (57) Lisähuomautuksissa korostetaan myös (ja tästä toimitetaan asiaan kuuluvat asiakirjatodisteet), että asianomaisena ajanjaksona PCC harkitsi useaan otteeseen vaihtoehtoisia ehdotuksia:

— Condor Logistics otti vuonna 2011 yhteyttä PCC:hen neuvotellakseen MMD:n ostamisesta. PCC aloitti Condor Logisticsin kanssa keskustelut yrityksen myynnistä kokonaan tai osittain ja tutki tätä kaupallista mahdollisuutta avoimin mielin, mutta Condor Logistics lopetti rahtipalvelunsa lokakuussa 2012 ja keskustelut lopetettiin.

- PCC järjesti 30 päivänä lokakuuta 2012 kokouksen, jossa keskusteltiin edelleen MMD:n säilyttämisen tai myymisen/lakkauttamisen vaihtoehdoista.
 - MMD:n johdon 21 päivänä kesäkuuta 2013 laatimassa sisäisessä asiakirjassa arvioitiin mahdollisuutta myydä yritys tai käyttää sen toimipaikkaa vaihtoehtoihin tarkoituksiin
 - PCC toteutti lokakuussa 2013 MMD:n vaihtoehdoista täysimittaisen arvioinnin, joka perustui dokumentoituun arvioon MMD:n taloudellisista näkymistä kussakin vaihtoehdossa.
 - Vuonna 2014/2015 PCC arvioi ehdotusta käyttää MMD:n toimipaikkaa sähköntuotantoon tarkoitettujen tuuliturbiinien rakentamiseen. Suunnitelma ei kuitenkaan saanut rakennuslupaa, eikä sitä siksi voitu toteuttaa.
 - Vuonna 2015/2016 [...] (*).
- (58) Yhdistynyt kuningaskunta toimitti lisäksi 18 päivänä huhtikuuta 2018 järjestetyn neuvottelupuhelun jälkeen lisää samalta ajalta peräisin olevaa näyttöä käytettävissä olleiden eri vaihtoehtojen taloudellisista ennakoarvioinneista sekä yksityiskohtaisen selityksen niiden perustana olleen taloudellisen mallin menetelmästä.

4.2 Yhdistyneen kuningaskunnan huomautukset asianomaisten osapuolten huomautuksista

- (59) Kantelijan huomautuksista Yhdistynyt kuningaskunta huomautti, että niissä ainoastaan toistetaan aloittamispäätöksessä esitetyt väitteet valtiontuesta esittämättä mitään erityisiä huomautuksia tai näyttöä. Yhdistyneen kuningaskunnan kanta näihin väitteisiin esitettiin sen huomautuksissa aloittamispäätöksestä.
- (60) Myös nimettömän asianomaisen osapuolen huomautuksista Yhdistynyt kuningaskunta huomautti, että useimmissa niistä vain toistetaan aloittamispäätöksessä esitetyt väitteet valtiontuesta esittämättä mitään erityisiä huomautuksia tai näyttöä. Yhdistynyt kuningaskunta kommentoi kuitenkin kolmea nimettömän asianomaisen osapuolen esittämää erityistä seikkaa.
- (61) Ensinnäkin Yhdistynyt kuningaskunta oli eri mieltä väitteestä, jonka mukaan PCC olisi tyytynyt kattamaan MMD:n tappiot pyrkimättä uudistamaan yrityksen rakenteita tai muuttamaan sitä. Kuten Yhdistynyt kuningaskunta selitti myös aloittamispäätöksestä toimittamisessaan huomautuksissa, PCC on yhdessä MMD:n johdon kanssa toteuttanut useita toimia yrityksen rakenteiden uudistamiseksi, kustannusten karsimiseksi, tehokkuuden parantamiseksi ja yrityksen kilpailukyvyyn kohentamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä olivat seuraavat:
- uudesta työsopimuksesta sopiminen ammattiliittojen kanssa työvoiman joustavuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi (tällä ennustettiin säästettävän vuosittain noin 250 000 Englannin puntaa työvoimakustannuksissa);
 - konttien käsittely- ja varastointitilojen modernisointi kysynnän kehityssuuntausten mukaisesti;
 - MMD:n kuljetustoimintojen lopettaminen ja ulkoistaminen, jotta MMD pystyi keskittymään ydinliiketoimintaansa (ulkaisen rahdinkuljettajan kanssa tehdyn sopimuksen odotettiin tuottavan [50 000–150 000] Englannin puntaa lisätuloja varastovuokrana ja voitto-osuuksina);
 - tietotekniikan (esimerkiksi uusi tietokonepohjainen jäljitysjärjestelmä tai ajoneuvotilausjärjestelmä) ja muun infrastruktuurin parannukset (esimerkiksi kylmävarastoihin asennetut virransäätimet, joilla säästetään vuosittain 30 000 Englannin puntaa sähkökustannuksissa, varastojen katoille asennetut aurinkopaneelit, joilla säästetään arviolta vuosittain 230 000 Englannin puntaa sähkökustannuksissa, ja LED-valaisimien asentaminen, jolla odotetaan säästettävän vuosittain noin 70 000 Englannin puntaa sähkökustannuksissa) ovat osaltaan parantaneet taloudellista suorituskykyä;
 - investoinnit laatustandardien ja -akkreditointien täyttämiseksi (ISO 9001, OHSAS 18001, AEO-asema tai 360 Quality code -vaatimukset);
 - uusien varastointialueiden rakentaminen;
 - MMD:n hallituksessa tapahtuneet vaihdokset taloudellisen vastuuvollisuuden parantamiseksi.
- (62) Rakenneuudistus suunnitelma oli osa alkuperäisiä MMD:n hankinnan liiketaloudellisia perusteita vuonna 2008, ja PCC:lle annettiin säännöllisesti suullisia ja kirjallisia raportteja MMD:n edistymisestä rakenneuudistusohjelman toteuttamisessa. Näin ollen PCC on toiminut yksityisen toimijan tavoin varmistaessaan tarvittavien muutosten toteuttamisen yrityksessä, jotta tämä voi parantaa tulostaan ja kilpailukykyään. Nämä toimenpiteet on dokumentoitu perusteellisesti PCC:n ja MMD:n sisäisissä ennakoasiakirjoissa, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on toimittanut todisteiksi.

(*) Luottamuksellinen tieto.

- (63) Toiseksi, Yhdistynyt kuningaskunta kiisti väitteen siitä, että MMD olisi tarjonnut markkinahintoja alempia käsittelyhintoja tuoretuoteasiakkaiden houkuttelemiseksi ja säilyttämiseksi ja että MMD olisi koskaan tarjonnut asiakkaille ilmaista varastointia. Nimetön asianomainen osapuoli ei esittänyt näyttöä näiden väitteiden tueksi, vaan totesi ainoastaan, että MMD:n ”väitettiin” tai ”ilmoitettiin” tarjoavan tällaisia hintoja, ilmoittamatta, kuka näin oli väittänyt. Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan nämä väitteet ovat perusteettomia, sillä MMD:n hinnat ovat muissa satamissa tarjottujen tariffien mukaisia ja itse asiassa usein korkeampia kuin kilpailijoiden hinnat. Yhdistynyt kuningaskunta toimitti näyttöä siitä, että todellisuudessa MMD:n hintoja ei ollut alennettu sen jälkeen, kun PCC hankki MMD:n vuonna 2008. Kuormalavakohtaiset hinnat olivat päivittäin nousseet lähes [...] prosenttia tänä ajanjaksona. Vaikka satamien hinnoittelu ei ole kovin avointa, jotkin asiakkaat mainitsivat lisäksi MMD:n kanssa käytyjen hintaneuvottelujen yhteydessä muiden satamien niille tarjoamia hintoja. Nämä hintaesimerkit osoittavat, että MMD:n hinnat vastaavat muiden satamien markkinahintoja. Yhdistynyt kuningaskunta torjui myös väitteen, jonka mukaan MMD tarjosi asiakkailleen ilmaista varastointia.
- (64) Kolmanneksi, Yhdistynyt kuningaskunta kiisti väitteen, jonka mukaan sääntöjenvastainen valtiontuki on johtanut siihen, että tuoretuotteista on tullut tukea saamattomille toimijoille paljon vähemmän houkutteleva liiketoimintavaihtoehto. Tämänkään väitteen tueksi ei ole näyttöä, ja kuten Yhdistynyt kuningaskunta korostaa aloittamispäätöksestä toimittamisissaan huomautuksissa, muut satamat, kuten Dover, investoivat edelleen tuoretuotteiden käsittelyyn (Dover on äskettäin hankkinut hedelmien käsittelyn alalla toimivan Hammondin).

5. TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

- (65) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

5.1 Valtiontuen olemassaolo

- (66) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa olevan valtiontuen määritelmän mukaan valtiontuen käsitteen muodostavat tekijät ovat i) yrityksen olemassaolo, ii) toimenpiteen johtuminen valtiosta ja toimenpiteen rahoittaminen valtion varoista, iii) taloudellisen edun myöntäminen, iv) toimenpiteen valikoivuus ja v) sen vaikutus kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näiden kriteerien on täyttyttävä kumulatiivisesti, jotta toimenpide on valtiontukea.
- (67) Yhdistynyt kuningaskunta väittää, että nämä toimenpiteet eivät aiheuta mitään taloudellista etua MMD:lle, koska ne ovat markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisia. Tämän periaatteen mukaisesti julkisyhteisöjen sijoittajien roolissa toteuttamat taloudelliset transaktiot eivät anna etua eivätkä näin ollen ole valtiontukea, jos niissä noudatetaan tavanomaisia markkinaehtoja (*).
- (68) Selvittääkseen, ovatko väitetyt tukitoimenpiteet valtiontukea, komissio analysoi näin ollen ensin taloudellista etua koskevan kriteerin.

5.1.1 Taloudellisen edun olemassaolo

- (69) Aloittamispäätöksen jälkeen Yhdistynyt kuningaskunta toimitti huomattavaa lisänäyttöä siitä, että kaikkia PCC:n MMD:n hyväksi toteuttamia toimenpiteitä, sekä avustuksia että eri muodoissa annettua rahoitusta, edelsi perusteellinen analyysi niiden taloudellisista ansioista. Arvioidakseen taloudellisen edun olemassaoloa tässä tapauksessa komissio soveltaa markkinataloussijoittajatestiä. Toimitettujen lisätodisteiden ja -perustelujen perusteella komissio analysoi, olisiko hypoteettinen markkinataloussijoittaja PCC:n tilannetta vastaavassa tilanteessa (tällä tarkoitetaan etenkin sijoittajaa, joka omistaa MMD:n kokonaan, jolla on muuta kaupallista toimintaa satamassa ja joka vastaa kooltaan PCC:tä) myöntänyt toimenpiteet 2–5 (**). Tämä arviointi on suoritettava etukäteistodisteiden pohjalta, jotka osoittavat, että päätökset myöntää toimenpiteet 2–5 perustuivat sellaisiin taloudellisiin arviointeihin, jotka vastaavat arviointeja, joita järkevä yksityinen sijoittaja olisi jäsenvaltion

(*) Ks. esimerkiksi yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 21.3.1990, Belgia v. komissio (Tubemeuse), C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, 29 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 21.3.1991, Italia v. komissio (Alfa Romeo), C-305/89, ECLI:EU:C:1991:142, 18, 19 ja 20 kohta; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.4.1998, Cityflyer Express v. komissio, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, 51 kohta; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 21.1.1999, Neue Maxhütte Stahlwerke ja Lech-Stahlwerke v. komissio, yhdistetyt asiat T-129/95, T-2/96 ja T-97/96, ECLI:EU:T:1999:7, 104 ja 109 kohta; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 6.3.2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen v. komissio, yhdistetyt asiat T-228/99 ja T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, 245 kohta; unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 25.6.2015, SACE v. komissio, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, 91–93 kohta; unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 16.1.2018, EDF v. komissio, T-747/15, ECLI:EU:T:2018:6, 18–79 kohta.

(**) Ks. esimerkiksi unionin tuomioistuimen tuomio 3.4.2014, ING Groep NV, C-224/12 P, ECLI:EU:C:2014:213, 35–36 kohta.

tilannetta mahdollisimman lähellä olevassa tilanteessa suorittanut ennen investoinnin tekemistä muut käytettävissä olevat vaihtoehdot huomioon ottaen ⁽⁶⁾. Lisäksi tätä arviointia olisi sovellettava ottamatta huomioon seikkoja, jotka liittyvät yksinomaan jäsenvaltion rooliin julkisen vallan käyttäjänä (esimerkiksi sosiaaliset, aluepoliittiset ja alakohtaiset seikat) ⁽⁷⁾.

- (70) Tutkiakseen, ovatko toimenpiteet 2–4 markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisia, komissio ottaa huomioon sinä ajanjaksona vallinneen toimintaympäristön, jona taloudelliset tukitoimenpiteet toteutettiin ⁽⁸⁾.
- (71) Yhdistyneen kuningaskunnan perustelut ja todisteet viittaavat siihen, että toimenpiteet 2–5 olivat käytännössä osa MMD:n kokonaisrahoitustukea, jonka PCC myönsi sen emoyhtiönä helpottaakseen ja tukeakseen yrityksen meneillään olevaa rakenneuudistusta, jonka tavoitteena oli tehdä sen toiminnasta kestävä ja kannattavaa. Näin ollen toimenpiteitä arvioitiin jatkuvasti taloudellisestiärkevimmän etenemistavan määrittämiseksi. Ne kaikki sisältyivät PCC:n tähän arviointiin käyttämään taloudelliseen malliin. Toimenpiteiden 2–5 markkinataloustoimija-periaatteen mukaisuuden arvioinnit liittyvät näin ollen läheisesti toisiinsa, eikä tällaista arviointia voida tehdä vain toimenpidekohtaisesti. Tästä syystä komissio analysoi ensin toimenpiteiden 2–5 markkinataloustoimija-periaatteen mukaisuuden kokonaisuutena, ja vasta sen jälkeen se ottaa tarvittavassa määrin huomioon yksittäisiä toimenpiteitä koskevia näkökohtia.
- (72) Yhdistyneen kuningaskunnan toimittamat asiakirjat sisältävät objektiivista ja todennettavissa olevaa näyttöä, joka osoittaa oikeudellisesti riittävällä tavalla, että PCC analysoi MMD:n hankittuaan huolellisesti sen tuolloista tilannetta ja kaupallisia näkymiä puhtaasti kaupallisten näkökohtien perusteella. Asiakirjat ovat yleensä asianmukaisesti päivittyjä ja sisältävät PCC:n tekemän analyysin perusteluineen sekä PCC:n ennusteet, jotka perustuvat yleisesti ottaen järkeviin oletuksiin. Asiakirjoissa ei siis vain luoteta MMD:n itsensä toimittamiin lukuihin ja väitteisiin, vaan niitä arvioidaan kriittisesti, ja asiakirjat ovat todiste PCC:n harjoittamasta aktiivisesta ja jatkuvasta MMD:n taloudellisesta valvonnasta.
- (73) Toimitetut asiakirjat osoittavat, että säännölliseen taloudelliseen analyysiin sisältyi näkökohtia, jotka koskivat kokonaan omistetun toimipaikan kaupallisen toiminnan ylläpitämisen aiheuttamia lukuisia toisiinsa liittyviä säästöjä ja synergiavaikutuksia, erityisesti synergiavaikutuksia PCC:n myös kokonaan omistaman Portsmouthin sataman (joka palvelee lähinnä lautta- ja risteilyliikennettä) kanssa. Tällaisia synergiavaikutuksia ovat muun muassa seuraavat:
- MMD:n toimipaikka sijaitsee Portsmouthin sataman muiden osien välittömässä yhteydessä, ja säilyttämällä täyden määräysvallan MMD:n toimipaikkaan PCC säilyttää joustovaran laajentaa satama-, lautta- tai risteily-toimintoja.
 - MMD:n toimipaikasta kuormataan tai sille puretaan vuosittain noin [...] kuormalavaa rahtia, jonka kuljetusmatka on alkanut viereisessä lauttasatamassa käyneestä aluksesta tai päättynyt siihen. Tämän rahdin kansainväliselle lauttasatamalle muodostama lisäarvo on noin [...] Englannin puntaa vuodessa, eikä satama mitä todennäköisimmin pystyisi hankkimaan näitä tuloja, jos se ei sijaitsi MMD:n ahtaus- ja käsittelypalvelujen välittömässä läheisyydessä. Lisäksi MMD voi saada omat käsittelymaksunsa näin suurista määristä juuri siksi, että se sijaitsee lauttasataman vieressä.
 - PCC on pystynyt hankkimaan lisää kaupallista lauttaliikennettä, koska se omistaa MMD:n. Esimerkiksi liikenteenharjoittaja Transfennica saatiin vuonna 2015 houkuteltua sataman käyttäjäksi MMD:n konttienkäsittelytilojen ja ahtaustoiminnon ansiosta. Tämä lisäsi lauttasataman tuloja noin 107 000 Englannin punnalla.
 - Eräiden liikenteenharjoittajien kanssa käydään neuvotteluja mahdollisuudesta hyödyntää nykyistä laajemmin lauttasataman vieressä sijaitsevia MMD:n tiloja. Esimerkiksi sataman ro-ro-alusten reittiä voidaan käyttää MMD:n käsittelemää rahtia kuljettavien kuorma-autojen vastaanottoon tai lähettämiseen. MMD käy myös pitkälle edistyneitä luottamuksellisia neuvotteluja [...] kanssa, joka ehdottaa [...]. Tämä voisi tuottaa lauttasatamalle ja MMD:lle noin [...] Englannin punnan yhdistetyt tulot vuodessa.
 - Satama käyttää joskus MMD:n kiinnityspaikkoja risteilyalusten kiinnitykseen, mikä antaa satamalle joustovaraa käytettävissä olevassa kapasiteetissa ja luo sille taloudellisia lisähyötyjä.

⁽⁶⁾ Ks. esimerkiksi unionin tuomioistuimen tuomio 5.6.2012, EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, 84–85 kohta.

⁽⁷⁾ Ks. esimerkiksi unionin tuomioistuimen tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, 79–81 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 10.7.1986, Belgia v. komissio, 234/84, ECLI:EU:C:1986:302, 14 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 10.7.1986, Belgia v. komissio, 40/85, ECLI:EU:C:1986:305, 13 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.9.1994, Espanja v. komissio, yhdistetyt asiat C-278/92–C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, 22 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 28.1.2003, Saksa v. komissio, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, 134 kohta.

⁽⁸⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio (Stardust Marine), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 71 kohta.

- (74) Kun otetaan huomioon näiden synergiavaikutusten puhtaasti kaupallinen luonne, komissio katsoo, että hypoteettinen markkinataloussijoittaja ottaisi huomioon tällaiset synergiavaikutukset muun liiketoimintansa kanssa arvioidessaan ennakolta MMD:n hyväksi mahdollisesti toteutettavien tukitoimenpiteiden taloudellisia ansioita.
- (75) Lisäksi markkinataloussijoittaja olisi varmasti ottanut harkinnassaan huomioon PCC:lle odotetun tulevan tulovirran, joka muodostui MMD:n maksamista vuokrista ja luotsi- ja satamamaksuista, sekä sen, että tämä tulovirta todennäköisesti olisi menetetty tai pienentynyt muiden vaihtoehtojen toteutuessa. Tällaiset tulevat tulot ovat merkityksellisiä, kun arvioidaan markkinataloudessa toimivan emoyhtiön tytäryhtiönsä tueksi toteuttamien toimenpiteiden taloudellisia perusteita. Vaikka nämä tulovirrat eivät yksinään voi olla MMD:lle myönnetyn jatkuvan tuen peruste, niiden sisällyttäminen taloudelliseen kokonaismalliin on tästä syystä hypoteettisen markkinataloussijoittajan toiminnan mukaista.
- (76) Ottaen huomioon edellä mainitut synergiavaikutukset ja tulovirrat PCC:n määräysvallassa olevassa yritysryhmässä Yhdistynyt kuningaskunta toimitti jäljennöksiä taloudellisesta mallista, jolla analysoitiin käytettävissä olleita eri vaihtoehtoja ja laskettiin niiden taloudelliset ansiot. Tämä malli laadittiin MMD:hen investoinnin jatkamisen taloudellisten perusteiden analysoimiseksi ja sitä päivitettiin säännöllisesti. Sekä avustuksina että erilaisina rahoitustoimenpiteinä MMD:lle myönnetyn lisätuen taloudelliset perusteet suhteessa muihin vaihtoehtoihin tarkastettiin näin ollen säännöllisesti ennakolta.
- (77) Muita vaihtoehtoja, joita PCC harkitsi MMD:n toimintaan osallistumisensa eri vaiheissa, olivat muun muassa seuraavat:
- **MMD:n myynti** – Yhdistynyt kuningaskunta osoitti, että oli erittäin epätodennäköistä, että MMD:n myynti jatkuvana toimintana kolmannelle osapuolelle olisi ollut kaupallisesti edullinen vaihtoehto. PCC:n vuonna 2008 toteuttamaa hankintaa tukeneissa perusteluissa otettiin huomioon odotetut synergiavaikutukset PCC:n muiden satamatoimintojen kanssa, sataman maa-alueen strateginen arvo ja MMD:ltä saatavien tulovirtojen jatkuvuus (ks. myös aloittamispäätöksessä tehty analyysi toimenpiteestä 1). MMD:n mahdollista ostamista harkitseva kolmas osapuoli ei kuitenkaan olisi ottanut näitä seikkoja huomioon. Tästä huolimatta toimitettu näyttö vahvistaa sen, että PCC [...] vuonna 2011[...] ⁽⁹⁾ ja [...] vuonna 2015/2016 ⁽¹⁰⁾ (ks. edellä johdanto-osan 57 kappale).
 - **MMD:n liiketoiminnan muuttaminen/monipuolistaminen** – Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti, että vuodesta 2008 lähtien oli harkittu useita vaihtoehtoja MMD:n liiketoiminnan muuttamiseksi tai monipuolistamiseksi (kuten aggregaatit, puutavara, autot, konttiliikenne, raskas rahti, teräs). Verrattuna MMD:n nykyisen liiketoiminnan eli tuoretuotteiden käsittelyn näkymiin mikään näistä vaihtoehtoisista tuotteista tai palveluista ei kuitenkaan ollut kaupallisesti houkutteleva eikä niistä olisi ollut mahdollista saada suurempaa tuottoa.
 - **MMD:n likvidointi ja sen toimipaikan vaihtoehtoinen käyttö** – MMD:n tärkein omaisuuserä on sen vuokraoikeus toimipaikkaan. Vuokraoikeus perustuu vuokrasopimukseen, jonka nojalla PCC:llä on oikeus irtisanoa vuokrasopimus, mikäli MMD asetetaan konkurssiin. Näin ollen PCC voisi konkurssin toteutuessa periä takaisin maa-alan ja käyttää sitä vaihtoehtoisin tarkoituksiin. Yhdistynyt kuningaskunta on kuitenkin tarkoin perusteluin osoittanut, että toimipaikan käytettävissä olevat vaihtoehdot ovat erittäin rajalliset. Yhdistynyt kuningaskunta esitti vakuuttavia todisteita ja perusteluita, jotka osoittivat MMD:n toimipaikkaan liittyvien oikeudellisten ja kaavoituksen liittyvien rajoitusten vaikutuksen mahdollisten vaihtoehtojen saatavuuteen ja kaupalliseen kannattavuuteen. PCC analysoi sisäisissä asiakirjoissaan mahdollisuuksia käyttää toimipaikkaa lauttasatamansa laajennukseen, varastointiin, tuulivoimapuistoihin ⁽¹¹⁾ ja asuin- tai kaupalliseen käyttöön. Mikään harkituista mahdollisista käytöistä ei kuitenkaan tarjonnut taloudellisesti edullisempia mahdollisuuksia joko markkinatilanteen ja/tai kaavoitukseen liittyvien ja muiden sääntelystä johtuvien ja oikeudellisten rajoitusten vuoksi ⁽¹²⁾.
- (78) Yhdistynyt kuningaskunta selitti, ettei PCC voi toimittaa kaikkia aikaisempia taloudellisen mallin versioita yksittäisiltä vuosilta, koska se laadittiin yhtenä Excel-tiedostona, jota päivitettiin jatkuvasti, eikä aiempia tuloksia arkistoitu järjestelmällisesti. Se vahvisti kuitenkin, että taloudellista mallia käytettiin johdonmukaisesti perusteena päätettäessä, oliko taloudellisesti järkevää jatkaa MMD:hen investoimista vai valittaisiinko jokin muu vaihtoehto.
- (79) Yhdistynyt kuningaskunta toimitti kaksi taloudellisen mallin versiota, jotka oli laadittu touko-kesäkuussa 2013, jolloin käytiin yhtä PCC:n MMD:n toimintaan osallistumisen jatkamista koskevista keskusteluista (ks. myös edellä johdanto-osan 51 kappale). Malli vastaa tavanomaisia markkinavälineitä, jotka perustuvat odotettavissa olevien tulevien kassavirtojen nettopykälän laskentaan tarkasteltavana olevien eri vaihtoehtojen osalta. Tässä mallissa otettiin huomioon kolme perusvaihtoehtoa: 1) MMD:n säilyttäminen, 2) MMD:n myyminen jatkuvana toimintana sen nettovarallisuusarvosta, joka oli 2,4 miljoonaa Englannin puntaa, 3) MMD:n likvidointi ja toimipaikan

⁽⁹⁾ Ks. sähköpostiviesti, jonka [...] lähetti [...].

⁽¹⁰⁾ Ks. [...] päivätty PCC:n sisäinen arviointiasiakirja [...].

⁽¹¹⁾ Ks. Mosscliff Environmental Consultancy -konsulttitoimiston 30.8.2014 laatima tiivistelmäraportti, jossa analysoitiin vaihtoehtoa käyttää MMD:n toimipaikkaa tuuliturbiinien asentamiseen.

⁽¹²⁾ Ks. kesä- ja lokakuussa 2013 laadittu mahdollisten vaihtoehtojen kattava arviointi MMD:hen investoinnin jatkamisen perusteista käytyä keskustelua varten.

vaihtoehtoinen käyttö varastotiloina (joka oli toimipaikan mahdollisista vaihtoehtoisista käyttötarkoituksista edullisin). Mallissa lasketaan kustakin näistä vaihtoehtoista odotettavissa olevien kassavirtojen nettohyötyarvo käyttäen diskonttokorkona PCC:n pääomakustannusten painotettua keskiarvoa, joka oli 4,23 prosenttia.

- (80) Taloudellisessa mallissa arvioidaan yksittäisiä vaihtoehtoja eri menetelmien yhdistelmän perusteella:
- Panos kiinteiden yleiskustannusten kattamiseen** – Tässä menetelmässä arvioidaan, missä määrin toimipaikan tuottamat käteisvarat kattavat sen muuttuvat käyttökustannukset (eli kustannukset, jotka vaihtelevat toiminnan vaihdellessa) ja muodostavat panoksen itse toimipaikkaan liittyvien kiinteiden yleiskustannusten kattamiseen. Arvioinnissa kuvaillaan kaikki PCC:lle tulevat käteistulovirrat, joihin sisältyy MMD:n tuottama mahdollinen ylijäämä (joka tässä analyysissä oletetaan maksettavan osinkona PCC:lle), mutta joista myös vähennetään PCC:n maksamat avustukset. Lainojen tai pääomasijoitusten pääomavirrat jätetään pois, koska niiden vuotuistettu kulutus (kuoletus) otetaan huomioon MMD:n tuottamassa nettoyli- tai nettoalijäämässä.
 - Kokonaisylijäämä/-alijäämä ”luontoiskustannukset” pois luettuna** – Tämä menetelmä perustuu edellä a alakohdassa kuvattuun menetelmään siten, että siihen sisällytetään PCC:n (sijoittajan) kiinteät yleiskustannukset, jotka liittyvät kaikkiin yritykseen tehtyihin investointeihin. Nämä yleiskustannukset liittyvät ainoastaan sen velan rahoituskustannuksiin, jota PCC on ottanut tehdäkseen pääomasijoituksia MMD:hen.
 - Investoinnin tuotto** – Tämä tarkoittaa kokonaisyli- tai kokonaisalijäämää (joka on kuvailtu edellä b alakohdassa) osuutena kokonaisinvestoinnista ajanjakson aikana. Koska investointi on velkarahoitteinen, velan korko sisältyy kokonaisyli- tai alijäämään.
 - Arvonnousu ajanjakson lopussa** – Tämä tarkoittaa osinkoa, johon lisätään varallisuuden pääoma-arvon muutos.
 - Kokonaistuotto** – Tähän sisältyy sekä kokonaisyli- tai kokonaisalijäämä (jotka on selitetty edellä b alakohdassa) sekä investoinnin pääoma-arvon mahdollinen muutos (joka on selitetty edellä d alakohdassa).
 - Investoinnin kokonaistuotto** – Tämä tarkoittaa kokonaistuottoa (ks. edellä e alakohta) osuutena kokonaisinvestoinnista.
- (81) Komissio katsoo, että taloudellisen mallin oletukset ovat järkeviä, ja vahvistaa, ettei niissä oteta huomioon muita kuin taloudellisia tekijöitä, vaan jätetään yleiset poliittiset näkökohdat huomiotta.
- (82) Talousmallin versio kesäkuulta 2013 tuotti seuraavat eri vaihtoehtoja koskevat tulokset, kun käytettiin kahta, 5 ja 10 vuoden investointijaksota.

Investoinnit MMD:hen – vaihtoehdot						
Investoinnin tuotot	Vaihtoehto 1		Vaihtoehto 2		Vaihtoehto 3	
	MMD:n säilyttäminen		MMD:n myynti		Vaihtoehtoinen käyttö	
	Seuraavien 5 vuoden aikana miljoonaa Englannin punttaa	Seuraavien 10 vuoden aikana miljoonaa Englannin punttaa	Seuraavien 5 vuoden aikana miljoonaa Englannin punttaa	Seuraavien 10 vuoden aikana miljoonaa Englannin punttaa	Seuraavien 5 vuoden aikana miljoonaa Englannin punttaa	Seuraavien 10 vuoden aikana miljoonaa Englannin punttaa
Panos kiinteiden yleiskustannusten kattamiseksi / Kiinteitä yleiskustannuksia lisäävä vaikutus	14,3	28,6	11,3	19,7	- 4,4	- 4,3
Kokonaisylijäämä/-alijäämä ”luontoiskustannukset” pois luettuna	7,0	16,0	4,5	10,0	- 8,5	- 10,7
Investoinnin tuotto	290,6 %	460,5 %	Ei sovelleta	Ei sovelleta	- 861,5 %	- 531,8 %
Arvonnousu ajanjakson lopussa (netto-varallisuus)	1,0	2,3	0,0	0,0	0,4	0,9
Kokonaistuotto – Ylijäämä ja arvo	8,0	18,2	4,5	10,0	- 8,1	- 9,8
Investoinnin kokonaistuotto	315,6 %	503,3 %	Ei sovelleta	Ei sovelleta	- 800,0 %	- 453,6 %

- (83) Kesäkuun 2013 taloudellisen mallin tulokset osoittavat, että kaikilla menetelmillä arvioituna MMD:n säilyttäminen oli käytettävissä olevista vaihtoehdoista taloudellisesti edullisin.
- (84) Komission useista pyynnöistä huolimatta Yhdistynyt kuningaskunta ei pystynyt toimittamaan lisäjäljennöksiä taloudellisesta mallista muilta ajanjaksoilta. Lukuisat käytettävissä olevat muut asiakirjatodisteet osoittavat kuitenkin, että PCC:n MMD:hen osallistumisen taloudellista järkevyyttä tarkasteltiin säännöllisesti uudelleen koko analysoitavana ajanjaksona. Kaikki käytettävissä olevat todisteet vahvistavat myös, että arviointi perustui puhtaasti taloudellisiin ja kaupallisiin näkökohtiin ja siinä jätettiin huomiotta kaikki yleiset poliittiset näkökohdat, joita hypoteettinen markkinataloussijoittaja ei olisi ottanut huomioon.
- (85) Lisäksi PCC on valvonut tiiviisti investointiaan MMD:hen nimittämällä ylimmän rahoitustoimihenkilönsä MMD:n johtajaksi valvomaan yrityksen taloudellista suorituskykyä. Yhdistynyt kuningaskunta toimitti jäljennöksiä useista MMD:n kaupallista ja taloudellista tilannetta sekä sen tulevaisuudennäkymiä koskevista raporteista, joita PCC tarkasteli säännöllisesti ⁽¹³⁾. MMD:n liiketoimintasuunnitelmaa päivitettiin säännöllisesti markkinoiden kehityksen huomioon ottamiseksi, ja PCC:n toimihenkilöt olivat tiiviisti sitoutuneita MMD:n kehittämiseen. Yhdistynyt kuningaskunta osoitti myös, että PCC toteutti MMD:n kaupankäyntiposiitiosta yksityiskohtaisen arvioinnin, joka perustui sen taloudellisiin tuloksiin, rakenneuudistustoimenpiteiden etenemiseen, asiakkaiden hankintaan tai menettämiseen sekä johdon liiketoimintaennusteisiin, sekä MMD:tä valvovien asiantuntijakomiteoiden että PCC:n ylimmän rahoitustoimihenkilön harjoittaman rahoitusvalvonnan avulla. Komissio katsoi myös, että PCC:lle esitetyt raportit ja liiketoimintasuunnitelman tiivistelmät sisälsivät objektiivisen ja tasapainoisen arvion MMD:stä ja myös sen haasteista ja riskeistä.
- (86) Lisäksi komissio katsoi, että PCC jatkoi erilaisia rakenneuudistustoimenpiteitä kustannusten vähentämiseksi, kannattavuuden lisäämiseksi ja MMD:n kilpailukykyyn kohentamiseksi. PCC oli itse asiassa valmis hyväksymään investointien jatkamisen vain jatkuvan ja säännöllisesti päivitettävän rakenneuudistussuunnitelman perusteella. Kolme vuotta kestäneiden vaikeiden neuvottelujen jälkeen vuonna 2016 MMD:n henkilöstön kanssa esimerkiksi allekirjoitettiin uudet työsopimukset, joiden ennustettiin säästävän työvoimakustannuksia noin 250 000 Englannin puntaa vuodessa. Rakenneuudistussuunnitelma sisälsi myös useita investointihankkeita, joiden tavoitteena oli lisätä MMD:n kilpailukykyä (muun muassa investointi laatusertifiointiin, lämpötilasäädetyin varastoinnin parannukset, uudet laitteet konttien käsittelyyn, lisätilan rakentaminen konteille ja muut jatkuvat infrastruktuurin parannukset toiminnan tehostamiseksi). Vuonna 2014 MMD päätti myös lopettaa sen kautta saapuvien tavaroiden jatkokuljetuspalvelun ja ulkoisti tämän palvelun voidakseen keskittyä ydinliiketoimintaansa. Hankittuaan MMD:n PCC on lisäksi tehnyt useita vaihdoksia yrityksen johdossa paitsi taloudellisen vastuuvolvollisuuden parantamiseksi myös synergiavaikutusten maksimoimiseksi PCC:n satamatoimintojen kanssa. MMD on myös investoinut tärkeimpien asiakassuhteidensa parantamiseen ja laajentamiseen.
- (87) Näin ollen Yhdistynyt kuningaskunta osoitti, että MMD:n taloudellista suorituskykyä seurattiin jatkuvasti ja sen rakenneuudistussuunnitelmaa mukautettiin tämän perusteella. Tämä johti lopulta siihen, että tilivuonna 2016/2017 MMD oli jälleen kannattava ilman PCC:n myöntämiä avustuksia.
- (88) Näin ollen Yhdistynyt kuningaskunta toimitti erityisesti avustusten (toimenpide 2) osalta vahvoja todisteita, jotka poistivat komission aloittamispäätöksessä esittämät epäilyt. Yhdistynyt kuningaskunta osoitti, että vaikka PCC:n avustuksilla myöntämä jatkuva tuki MMD:lle meni sekä määrällisesti että kestoaltaan alkuperäistä investointisuunnitelmaa pidemmälle, se oli koko merkityksellisen ajanjakson ajan taloudellisesti järkevää toimintaa, joka oli PCC:n kannalta kaikkia muita käytettävissä olleita vaihtoehtoja edullisempaa.
- (89) Erityisesti PCC:n MMD:lle vuodesta 2010 myöntämän pitkäaikaisen lainan (toimenpide 3) osalta komissio toteaa ensisijaisesti, että sen olemassaolo ja siihen liittyvät PCC:hen kohdistuvat taloudelliset vaikutukset otettiin täysimääräisesti huomioon PCC:n MMD:lle myöntämän jatkuvan tuen yleisessä taloudellisessa arvioinnissa sekä edellä kuvatussa taloudellisessa mallissa.
- (90) Lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta toimitti näyttöä, joka vahvisti, että MMD:n taloudellinen tilanne arviointiin ennen lainan myöntämistä ja että merkitykselliset kaupalliset ja taloudelliset ennusteet viittasivat hyviin mahdollisuuksiin maksaa laina takaisin tulevina vuosina, kun suunnitellut rakenneuudistustoimenpiteet on toteutettu. Yhdistynyt kuningaskunta toimitti myös kustakin yksittäisestä lainalla tuetusta hankkeesta yksityiskohtaisen arvioinnin, jossa analysoitiin hankkeesta odotettuja taloudellisia hyötyjä ja verrattiin sitä muihin käytettävissä

⁽¹³⁾ Ks. esimerkiksi PCC:lle maaliskuussa 2009, kesäkuussa 2009, marraskuussa 2010, kesäkuussa 2011, lokakuussa 2012, maaliskuussa 2013, maaliskuussa 2014 ja maaliskuussa 2015 toimitetut kaupallista satamaa koskevat päivitysraportit.

oleviin vaihtoehtoihin. Näin ollen toimitetut todisteet vahvistavat sen, että ennen kunkin lainaerän maksua asiaan kuuluvan investoinnin taloudelliset perusteet analysoitiin asianmukaisesti. Lisäksi kaikki lainaerät käytettiin ainoastaan pääomamenoihin, joten periaatteessa ne lisäsivät yrityksen ja PCC:n investoinnin arvoa.

- (91) Yhdistynyt kuningaskunta katsoi lisäksi, että asianmukainen vertailukohta ei ole riippumaton yksityinen lainanantaja, vaan vastaavassa tilanteessa oleva yksityinen emoyhtiö. Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan emoyhtiön olisi taloudellisesti järkevää myöntää tytäryhtiölleen laina emoyhtiön lainanotokustannuksia vastaavaan hintaan ja rahoittaa näin investointeja, joilla pyritään parantamaan tytäryhtiön kilpailukykyä ja siten viime kädessä lisäämään sen arvoa emoyhtiölle.
- (92) Komissio myöntää, että se seikka, että PCC omisti (ja omistaa yhä) MMD:n kokonaan, olisi otettava huomioon lainan arvioinnissa. PCC:n lainasta odotettua tuottoa koskevat taloudelliset näkökohdat eivät rajoitu vain odotettuihin korkomaksuihin, kuten olisi kaupallisten pankkien tapauksessa, vaan tässä yhteydessä olisi ehdottomasti otettava huomioon se, että laina parantaisi MMD:n kykyä tuottaa voittoa tulevaisuudessa ja lisäksi siten PCC:n omistusoikeuden arvoa. Lainalla myönnetty rahoitus liittyykin läheisesti rakenneuudistustoimenpiteisiin, joilla puututaan MMD:n taloudellisiin vaikeuksiin ja pyritään saavuttamaan kannattavuus pitkällä aikavälillä. Lisäksi PCC:n laatima taloudellinen ennakkomalli vahvisti sen, että MMD:n kauan jatkuneesta tappiollisuudesta huolimatta rahoitustoimenpiteiden, kuten lainan, myöntäminen oli taloudellisesti järkevintä toimintaa, kun otetaan huomioon käytettävissä olleet vaihtoehdot.
- (93) Vaikka tämä perustelu jätettäisiin huomiotta ja tarkasteltaisiin MMD Shipping -yhtiötä erikseen, komissio katsoi, että lainaehdot eivät aiheuttaneet MMD:lle mitään merkittävää taloudellista etua. Yhdistynyt kuningaskunta ei toimittanut MMD:n luottoluokitusta koskevia tietoja, joiden avulla voitaisiin todentaa sen luottokelpoisuus erillisenä yhtiönä. Kun kuitenkin otetaan huomioon, että yrityksen pääomapohjaa vahvistettiin sen hankinnan jälkeen, siitä tuli kokonaisuutena kannattava ja sen tulevan liiketoiminnan näkymät olivat kohtuullisen hyvät, sen luottoluokitus vastaisi vähintään komission vuonna 2008 antaman viitekorkotiedonannon mukaista luottokelpoisuusluokkaa B (heikko). Normaalin vakuustason mukaan (ks. johdanto-osan 93 kappale) vastaava marginaali olisi komission vuonna 2008 antaman viitekorkotiedonannon mukaan 400 peruspistettä. Kun Yhdistyneen kuningaskunnan peruskorko marraskuussa 2010 oli 1,35 prosenttia, vastaava oletettu markkinakorko olisi 5,35 prosenttia. PCC:n asettama 4,81 prosentin korko on hyvin lähellä tätä (varsin varovaisesti) oletettua markkinakorkoa, ja koko lainasta maksettavien vuotuisten korkomaksujen ero olisi vain 37 000 Englannin punttaa (noin 43 000 euroa), joka on joka tapauksessa selvästi alle vähämerkityksisen tuen kynnyсарvon, joka on 200 000 euroa minkä tahansa kolmen peräkkäisen vuoden aikana.
- (94) Lisäksi komission vuonna 2008 antamaan viitekorkotiedonantoon perustuvassa oletetussa markkinakorossa ei oteta huomioon sitä, että PCC myös omistaa 100 prosenttia MMD:n osakkeista (ks. johdanto-osan 91 kappale). Kun otetaan huomioon PCC:n ja MMD:n välisen suhteen yleinen konteksti, komissio katsoo, että hypoteettinen markkinataloudessa toimiva emoyhtiö olisi valmis myöntämään lainan vastaavissa olosuhteissa.
- (95) Yhdistynyt kuningaskunta toimitti myös täydellisen jäljennöksen lainasopimuksesta, joka sisälsi lainasopimuksen vakiomääräykset, muun muassa PCC:n tekemän yritys kiinnityksen kaikkiin MMD:n varoihin/saataviin, joka muodosti vakuuden maksukyvyttömyyden varalta. Koska tilivuoden 2010/2011 taloudelliseen malliin sisällytetyn kokonaisnettovarallisuuden arvo oli yli 10 miljoonaa Englannin punttaa, vakuus oli huomattava.
- (96) Näin ollen Yhdistynyt kuningaskunta toimitti riittävää lisänäyttöä, joka poisti aloittamispäätöksessä esitetyt epäilyt toimenpiteestä 3 ja osoitti, että pitkäaikaisen lainan myöntäminen vastasi järkevän yksityisen emoyhtiön toimintaa.
- (97) PCC:n vuosina 2010 ja 2011 toteuttaman kahden nosturin hankinnan ja niiden pitkäaikaiseen vuokrauksen MMD:lle (toimenpide 4) arviointi vastaa edellä esitettyä pitkäaikaisen lainan arviointia, koska molemmissa tapauksissa rahoitusehdot ovat pitkälti samanlaiset.
- (98) Yhdistyneen kuningaskunnan toimittama näyttö osoittaa etenkin, että PCC etsi yhdessä MMD:n kanssa kustannustehokkainta ratkaisua MMD:n toiminnan kannalta välttämättömien nosturien hankkimiseksi. Vaikka MMD:n hankinnan aikaisissa liiketaloudellisissa perusteluissa kaavailtiin nosturien korvaamista vuokraamalla ne kolmannelta osapuolelta, PCC:n päätöksenteon perustaksi laatima asianmukaisesti perusteltu sisäinen ennakoanalyysi nosturihankinnan mahdollisista vaihtoehdoista osoittaa, että PCC:n toteuttama nosturien osto ja niiden vuokraus MMD:lle oli taloudellisesti edullisinta. Lisäksi vuokrasopimukset sisälsivät tavanomaisia sopimusehtoja ja molempia osapuolia suojaavia oikeudellisia suojaausekkeitä, jotka vastaavat kaupallisten yritysten välillä tehtyjä tavallisia vuokrasopimuksia. Vuokran määrä lasketaan siten, että se varmistaa PCC:n

investoinnin sekä sen keskimääräisten lainanotokustannusten takaisinmaksun nosturien 15-vuotisen käyttöajan aikana, mitä voidaan pitää tavanomaisena kaupallisena käytäntönä tällaisissa konsernin sisäisissä järjestelyissä. Emoyhtiöiden, joilla on niiden omistuksessa kokonaan olevia tytäryhtiöitä, on taloudellisesti järkevää käyttää (koko konsernin kannalta) taloudellisesti tehokkainta järjestelyä tytäryhtiön toiminnan kannalta välttämättömien laitteiden hankintaan. Nosturit vuokrattiin MMD:lle seitsemän vuoden ajaksi. Kun otetaan huomioon niiden odotettavissa oleva 15 vuoden käyttöikä, sisäisissä raporteissa korostettiin, että PCC voisi vuokrasopimuksen päätyttyä joko vuokrata nosturit uudelleen MMD:lle tai myydä ne jälkimarkkinoilla. Raportissa todetaan, että tällaisten käytettyjen nosturien markkinat ovat vahvat, minkä ansiosta PCC voi myydä nosturit, jos tilanne muuttuu.

- (99) Näin ollen Yhdistynyt kuningaskunta toimitti riittävästi näyttöä siitä, että järkevä yksityinen emoyhtiö olisi suostunut rahoittamaan nosturien hankinnan PCC:n ja MMD:n välillä sovituin ehdoin.
- (100) Myös aloittamispäätöksessä ilmaissut epäilyt tilinylitysoikeudelle annetusta vakuudesta (toimenpide 5) liittyivät avustusten väitetysti ongelmalliseen luonteeseen, joka kuitenkin on selvitetty muodollisessa menettelyssä. Lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta toimitti sisäisiä asiakirjoja, jotka osoittivat, että erilaisten käyttöpääomajärjestelyjen myöntäminen oli PCC:ltä kaupallisesti järkevä päätös, koska se oli kustannustehokkain tapa varmistaa MMD:n toiminnan sujuvuus PCC:n tytäryhtiönä. Lisäksi se otettiin myös huomioon edellä mainitussa taloudellisessa mallissa. Käteistalletuksen korvaamisesta PCC:n antamalla takauksella pääteltiin PCC:n päätöksenteon pohjana toimineessa sisäisessä ennakkoasiakirjassa, että tällainen takaus on sekä MMD:n että PCC:n kannalta taloudellisesti edullisempi kuin käteistalletus, koska sen avulla PCC välttäisi käteistalletuksen koron menettämisen. Näin ollen Yhdistynyt kuningaskunta osoitti, että emoyhtiön oli taloudellisesti järkevää myöntää käyttöpääomajärjestelyt, joilla varmistettiin sen kokonaan omistaman tytäryhtiön toiminnan sujuvuus.

5.1.2 Valtiontukea koskeva päätelmä

- (101) Edellä esitetyn perusteella komissio päättää, että toimenpiteet 2–5 toteutettiin markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti, eivätkä ne näin ollen aiheuttaneet MMD:lle perusteetonta taloudellista etua. Toimenpiteet 2–5 eivät siten ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

6. LISÄHUOMAUTUKSET

- (102) Koska Yhdistynyt kuningaskunta on 29 päivänä maaliskuuta 2017 ilmoittanut aikomuksestaan erota unionista, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan nojalla perussopimuksia lakataan soveltamasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sinä päivänä, jona erosopimus tulee voimaan tai, jollei sopimusta ole, kahden vuoden kuluttua ilmoituksesta, jollei Eurooppa-neuvosto yhteisymmärryksessä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa päätä pidentää tätä määräaika. Sen vuoksi, ja rajoittamatta erosopimuksen määräysten soveltamista, tätä päätöstä sovelletaan ainoastaan siihen asti kun Yhdistynyt kuningaskunta lakkaa olemasta jäsenvaltio.

7. PÄÄTELMÄT

- (103) Komissio katsoo, että Yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamat toimenpiteet eivät ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Yhdistyneen kuningaskunnan MMD:n hyväksi toteuttamat toimenpiteet eivät ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 9 päivänä marraskuuta 2018.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen
